

Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om hantering av aska som är kontaminerad med cesium-137;

Strålsäkerhetsmyndighetens allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna (SSMFS 2008:16) om hantering av aska som är kontaminerad med cesium-137;

Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter om hantering av aska som är kontaminerad med cesium-137;¹

SSMFS 2008:16

Utkom från trycket
den 30 januari 2009

beslutade den 19 december 2008.

Strålsäkerhetsmyndigheten föreskriver² följande med stöd av 3 och 7 §§ strålskyddsförordningen (1988:293).

Tillämpningsområde och definitioner

1 § Dessa föreskrifter och allmänna råd är tillämpliga på hantering av kontaminerad aska från energiproduktion erhållen i förbränningsanläggningar där det uppstår mer än 30 ton aska torrsubstans (TS) per år.

Bestämmelserna i 18 § och 20 § 1 strålskyddslagen (1988:220) ska inte tillämpas på hantering av kontaminerad aska.

För skydd av arbetstagare som hanterar kontaminerad aska finns bestämmelser i strålskyddslagen.

2 § Termer och begrepp som används i denna författning har samma betydelse som i förordning (2001:512) om deponering av avfall, avfallsförordningen (2001:1063) och förordning (2002:1060) om avfallsförbränning samt svensk standard SS 18 71 06 Fasta biobränslen och torvbränslen - Terminologi. I övrigt avses i dessa föreskrifter med

<i>aska:</i>	aska som innehåller trädbränsleaska,
<i>kontaminerad aska:</i>	aska som innehåller mer än 0,5 kilobecquerel (kBq)/kg TS ¹³⁷ Cs,
<i>hantering:</i>	verksamhet eller åtgärd efter produktion av kontaminerad aska som innebär återvinning eller bortskaffande av askan och åtgärd för att hindra läckage av ¹³⁷ Cs till omgivningen samt mätningar för att bestämma askans innehåll av ¹³⁷ Cs,

¹Dessa föreskrifter och allmänna råd har tidigare kungjorts i Statens strålskyddsinstitutets författningssamling (SSI FS 2005:1).

² Jfr rådets direktiv 1996/29/Euratom av den 13 maj 1996 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd av arbetstagarnas och allmänhetens hälsa mot de faror som uppstår till följd av joniserande strålning, EGT L 159, 29.6.1996, s.1. (Celex 396L0029).

lavmark: mark där lavar täcker mer än 25 procent av befintligt bottenskikt eller mark som stadigvarande utnyttjas för renbete.

Skydd mot läckage

3 § Vid utfyllnader och deponering av kontaminerad aska ska omgivningen skyddas mot läckage av ^{137}Cs . Skyddet ska anses vara tillräckligt om tillskottet från verksamheten till ^{137}Cs -halten i dricksvatten i närliggande vattentäkt understiger 1 Bq/l vatten.

För utsläpp av insamlat lakvatten till ytvattenrecipient gäller att ^{137}Cs -halten i lakvattnet dividerad med utspädningen i recipienten ska understiga 0,1 Bq/l.

Återvinning och bortskaffande av kontaminerad aska

Återföring och spridning

4 § Återföring av kontaminerad aska till skogsmark får ske om ^{137}Cs -halten är lägre än 10 kBq/kg TS.

Kontaminerad aska får inte spridas eller blandas i åkermark eller blandas i annan jord som används eller kan användas för odling av livsmedel. Återföring av kontaminerad aska får inte heller ske på lavmark i renbetesområden.

Skogsstyrelsen har utfärdat allmänna råd om askåterföring.

Utfyllnadsmaterial

5 § Kontaminerad aska, vars ^{137}Cs -halt är lägre än 10 kBq/kg TS, får användas som väg- eller fyllnadsmaterial utomhus. Askan ska läggas så att dosraten inte överstiger 0,5 $\mu\text{Sv/h}$, mätt en meter från belagd yta.

Deponering

6 § Kontaminerad aska, vars ^{137}Cs -halt är 10 kBq/kg TS eller högre, ska deponeras.

Deponin ska minst vara klassad för icke-farligt avfall enligt förordningen (2001:512) om deponering av avfall.

7 § Om kontaminerad aska med ^{137}Cs -halt lägre än 10 kBq/kg TS deponeras, ska så ske på deponi för minst icke-farligt avfall, om inte lägre deponiklass kan motiveras.

Mätningar

Mätkrav

8 § Om det inte kan uteslutas att den förväntade ^{137}Cs -halten i askan ligger nära eller över 10 kBq/kg TS, ska en mätning göras av halten i askan vid förbränningsanläggningen. Halten ska anses vara högre än

10 kBq/kg TS, om mätvärdet plus mätosäkerheten, uttryckt som en standardavvikelse, överstiger 10 kBq/kg TS.

Halten av ^{137}Cs i aska ska anses understiga 0,5 kBq/kg TS, om mätvärdet plus mätosäkerheten, uttryckt som en standardavvikelse, understiger 0,5 kBq/kg TS.

Metod för uttag av askprov

9 § Kontrollmätning av ^{137}Cs -halten i aska ska utföras på samlingsprover av primärprover.

Provtagningen ska göras med primärprover som läggs ihop till ett samlingsprov på vilket ^{137}Cs -halten bestäms. Ett primärprov ska tas på maximalt 3 ton aska TS. Högst tio primärprover får läggas samman till ett samlingsprov. Det askparti som representeras av samlingsprovet ska förvaras identifierbart till dess mätvärdet erhållits från provet.

Journalföring och arkivering

10 § Alla mätningar som görs för att avgöra om ^{137}Cs -halten i askan ligger över 10 kBq/kg TS ^{137}Cs ska journalföras. I journalen ska anges

1. tidpunkt för mätningen,
2. ^{137}Cs -halten och mätosäkerheten uttryckt som en standardavvikelse,
3. partiets vikt i ton TS,
4. mätmetod,
5. vem som utförde mätningen,
6. trädbränslets ursprungsort och sort, om det är möjligt, och
7. om ^{137}Cs -halten i askan ligger över 10 kBq/kg TS, var partiet placerats.

Mätningar som görs för att visa att askan understiger 0,5 kBq/kg TS ^{137}Cs ska dokumenteras enligt punkterna 1-6 ovan.

En kopia av journalen ska på begäran sändas till Strålsäkerhetsmyndigheten senast tre månader efter utgången av det kalenderår som rapporten avser. Journalerna ska bevaras under minst 10 år.

Omgivningskontroll

11 § För deponier enligt 6 § och deponier enligt 7 §, som minst är klassade för icke-farligt avfall, gäller att provtagning och mätning ska ske av ^{137}Cs i grundvatten, ytvatten och lakvatten i enlighet med föreskrifter från Naturvårdsverket.

Resultaten av mätningarna ska journalföras. En kopia av journalen ska på begäran sändas till Strålsäkerhetsmyndigheten senast tre månader efter utgången av det kalenderår som rapporten avser. Journalerna ska bevaras under minst 10 år.

Kvalitetsrutiner

12 § Förfarandet vid mätning och provtagning samt rutiner för hur askpartierna hanteras liksom procedurerna vid omgivningskontroll ska finnas dokumenterade. Berörd personal ska ha kännedom om och tillgång till beskrivningarna.

Undantag

13 § Strålsäkerhetsmyndigheten får medge undantag från dessa föreskrifter om särskilda skäl föreligger och om det kan ske utan att syftet med föreskrifterna åsidosätts.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 februari 2009

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

ANN-LOUISE EKSBORG

Hans Möre

Strålsäkerhetsmyndighetens allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna (SSMFS 2008:16) om hantering av aska som är kontaminerad med cesium-137;

SSMFS 2008:16

Utkom från trycket
den 30 januari 2009

beslutade den 19 december 2008.

Strålsäkerhetsmyndigheten beslutar följande allmänna råd.

Till 5 §

Kravet på begränsning av dosraten till 0,5 µSv/h kan anses vara uppfyllt om askan övertäcks med ett täcklager som är minst 20 centimeter tjockt, bestående av minerogena jordar t.ex. sand, lera eller liknande.

Till 9 §

Provtagningen av aska bör ske enligt Nordtest Metod NT Envir 004¹ eller annan därmed likvärdig metod.

Dessa allmänna råd börjar gälla den 1 februari 2009.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

ANN-LOUISE EKSBORG

Hans Möre

¹ NT ENVIR 004: Solid Waste, Particulate Materials: Sampling; (1996), ISSN 1238-4445.

Strålsäkerhetsmyndigheten
Swedish Radiation Safety Authority

SE-171 16 Stockholm
Solna strandväg 96

Tel: +46 8 799 40 00
Fax: +46 8 799 40 10

E-post: registrator@ssm.se
Webb: stralsakerhetsmyndigheten.se